1

«TIQXMMI» Milliy tadqiqot universiteti

FAN: Qishloq xo`jaligi texnikalaridan foydalanish va texnik servis asoslari

1-Mavzu : Agrar sohada qishloq ho`jaligi tehnikalaridan foydalanish va tehnik servis asoslari fanining o`rni (2 soat

Farmonov Erkin Tolibovich

Muhandislik tizimlarni boshqarish kafedrasi

2

Режа:

Reja:

1. Respublikada qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini etishtirishdagi asosiy muammolar va ularni bartaraf etish yo‘llari;
2. Agrosanoatda texnik tizimlarni “Qishloq xo‘jaligini rivojlantirishning 2020-2030 yillarga mo‘ljallangan strategiyasi” asosida rivojlantirish;
3. Ishlab chiqarishni mexanizatsiyalashtirish va texnikalardan samarali foydalanish istiqbollari.

3

Kirish

Qishloq xo‘jaligi ishlab chiqarishi mamlakatimizning milliy g‘oyasining markaziy qismidir, chunki respublika xalq xo‘jaligining barcha sohalarida yutuqlarga erishish uchun asos bo‘ladi. SHuning uchun mamlakatimiz hukumati qishloq xo‘jaligi ishlab chiqarishiga katta e’tibor bermoqda.

Qishloq xo‘jaligi ishlab chiqarishini texnik jihozlashda tub o‘zgarishlar bo‘ldi. Xorijiy texnikani jalb etish, mamlakatimizda ishlab chiqariladigan texnikani takomillashtirish va qishloq xo‘jaligi mashinasozligini rivojlantirish texnik jihatdan qayta qurollanish uchun asos bo‘ldi.

Bunday sharoitlarda pzamonaviy traktorlardan va qishloq xo‘jaligi mashinalaridan, shuningdek taranstport vositalaridan unumli foydalanish qoidalarini bilish zarur.

4

1. Respublikada qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini etishtirishdagi asosiy *muammolar* va ularni bartaraf etish yo‘llari

Oziq-ovqatga bo`lgan talab va tuproq hosildorligunung o`zgarish grafigi

5

T/r	Ko`rsatkicnlar nomi	Asos (2018) y	2021 yilga	2025 yilga maqsad	2030 yilga maqsad
1	Boshoqli donning o`rtacha hosildorligini oshish	43 s/h	60 s/h	70 s/h	75 s/h
2	Suv tejovch texnologiyalar joriy etilgan erlarnungg umumiy maydonlarni kengaytirish	1,7 %	10 %	20 %	32 %
3	Kuchli sho`rlangan erlarning ulshuni kamaytirish	45 %	43 %	41 %	37 %

6

Qishloq xo`jaligi ishlab chiqarishni mexanizatsiyalashning hozirgi kundagi dolzarb muammolari

1.Jarayonlarini agrotexnik muddatlarda bajarilmaganligi

2.Qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini etishtirishda mexanizatsiyalash darajasini past ekanligi

3. zamonaviy texnikalardan foydalanish samaradorligini pastligi.

7

“Qishloq xo‘jaligini rivojlantirishning 2020-2030 yillarga mo‘ljallangan strategiyasi” asosida rivojlantirish

Strategiyaga muvofiq quyidagi yo‘nalishlarda rivojlantirish belgilangan:

1. Qishloq xo‘jaligi mashinasozligi korxonalarini modernizatsiyalash va texnikaviy qayta jihozlash;

2.Iishlab chiqarilayotgan mavjud texnika turlarini optimallashtirish va hududlarning tabiiy iqlim va tuproq sharoitlariga mos yangi turdagi qishloq xo‘jaligi texnikalarining modellarini ishlab chiqarishni yo‘lga qo‘yish;

3.Qishloq xo‘jaligi uchun kichik mexanizatsiya texnikalarini ishlab chiqarishni tashkil etish;

4.Yangi ishlab chiqariladigan qishloq xo‘jaligi texnikalari uchun o‘rnatilgan texnik talablarni Respublikaning tuproq-iqlim sharoiti va xalqaro standartlar asosida takomillashtirish.

8

Qishloq xo‘jaligi mashinasozligini rivojlantirish va texnikalardan samarali foydalanish istiqbollari

1.Mashina-traktor parklarini sifatli qishloq xo‘jaligi mashinalari bilan qayta jihozlash;

2.Quvvati, ish unumi, yoqilg‘i sarfi va boshqa ko‘rsatgichlari zamonaviy standartlarga mos keladigan yangi turdagi qishloq xo‘jaligi texnikalarini ishlab chiqarishni o‘zlashtirish;

3.Qishloq xo‘jaligi mashinasozligi korxonalarini modernizatsiyalash va texnikaviy qayta jihozlash;

9

Davomi

- 4.Qishloq xo‘jaligi texnikalarini ishlab chiqarish va etkazib berish tizimini takomillashtirish;
- 5.Servis xizmati tizimining sifatini oshirish va kengaytirish;
- 6.Fermer xo‘jaliklari, mashina-traktor parklari va qishloq xo‘jaligi mashinasozligi korxonalariga etuk mutaxassislarni tayyorlash va ularning malakasini doimo oshirib borishdan iborat.
- Qo‘yilgan vazifalarni belgilangan muddatlarda amalga oshirilishi kelajakda mamlakatimiz aholisini qishloq xo‘jaligi mahsulotlari bilan ta’minlashda muhim rol o‘ynaydi.

10

Mamlakatimizda oziq-ovqat mahsulotlari yetishtirishni kengaytirisvah va sotish bo`yicha amalga oshiriladigan ishlar: fuqarolarga 600 ming gektardan ortiq tomorqalar berildi, 1200 ming gegtar paxta maydoni g`allaga almashtirildi;

11

-paxta maydonlari yildan-yilga kanaytirish va meva-sabzavotlar ishlab chiqarishni ko`paytirishga e`tibor qaratildi;

Paxta maydoni o`rnida o`rnida meva-sabzavotlar yetishtirish

-chet ellarga oziq-ovqat mahsulotlarini eksport qilish (ayniqsa RF bilan) yo`lga qo`yildi, ko`plab shartnomalar tuzildi;

Ch ellarga eksport qilinadigan oziq-ovqat mahsulotlari

-qishloq xo`jaligi ishlab chiqarishini to`liq intensive usulga o`tkazishga alohida e`tibor qaratildi.

Qishloq xo`jaligi ishlab chiqarishini intensive usukga o`tkazish

- zamonaviy issiqxonalar tashkil etish bo`yicha ishlar olib borildi va barpo etildi.

zamonaviy issiqxonalarning barpo eyilishi

Nazorat savollari

1. Mamlakatimizda qishloq xo‘jaligi mahsulotlari etishtirish qanday dehqonchilik sharoitida amalga oshiriladi?
2. Mahsulot etishtirishning eksintensiv va intensiv usularining mohiyatini tushuntiring.
3. Qishloq xo‘jaligi ishlab chiqarishini mexanizatsiyalashtirishning asosiy maqsadi nimadan iborat?
4. Qishloq xo‘jaligi ekinlarini etishtirishda bajariladigan ishlarni mexanizatsiyalash darajasi deganda nimani tushinasiz?
5. Mamlakatimizda qishloq xo‘jaligi mashinasozligini rivojlantirish va texnikalardan samarali foydalanish istiqbollarini ayting.

Фойдаланилган adabiyotlar

1.A.K. Igamberdiev, S.Aliqulov. Traktorlar va qishloq xo’jaligi mashinalaridan foydalanish, texnik servis (O‘quv qullanma)- T.: 2020, 279 b.

2. Htths // www. Zerno-ua com/journals, 2010, 21-b.

3. Ер энергия биохилмахиллик. Ахборот бюллетени № 6. 2015, 3-b.

4.“2012-2016 йилларда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини янада модернизатсия қилиш, техник ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлаш дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 21.05.12 йил ПҚ-1758- сон қарори.

5“Қишлоқ хўжалигини ўз вақтида қишлоқ хўжалиги техникаси билан таъминлаш меха- низмларини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 10.05.2018 йил ПҚ-3712-сон қарори.

6.“Қишлоқ ва сув хўжалиги тармоқлари учун муҳандис-техник кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 24.05.2017 йил ПҚ-3003-сон қарори.

7“Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларга механизатсия ва сервис хизматларини кўрсатиш самарадорлигини ошириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 29 майдаги ПҚ-3751 сон қарори.

8.“Қишлоқ хўжалиги машинасозлигини жадал ривожлантириш, аграр секторни қишлоқ хўжалиги техникалари билан таъминлашни давлат томонидан қўллаб-қувватлашга оид чора- тадбирлар тўғрисида” ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 31 июлдаги ПҚ-4410-сон қарори.

9“Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг 2020 — 2030 йилларга мўлжалланган стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 23 октябрдаги ПФ-5853-сон фармони.

«TIQXMMI» Milliy tadqiqot universiteti

E`tiboringiz uchun raxmat

Farmonov Erkin Tolibovich

Muhandislik tizimlarni boshqrish kafedrasi professori v. b., t.f.d.

☎ + 998 94 – 623-38-68
☎ + 998 71 237 05 86
✉ Erkinfarmonov2009@mail.ru